

Καρτ ποστάλ & αφίσες

ΣΧΟΛΕΙΑ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

12–18 ετών, 2 ώρες, 3 διδακτικές ενότητες

Ζωγραφική, γραφιστική, κολάζ, τέχνη της αφίσας

Τυπογραφείο γραφικών τεχνών, Θεωρία της Φόρμας, Τυπογραφία,

Εικονογράφηση

Έκθεση Μπάουχαους - Βαϊμάρη 1923

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ

Λευκές καρτ ποστάλ, χαρτί DIN A3, χρωματιστό χαρτί, ξυλομπογιές, χάρακας, ψαλίδια χαρτιού, κόλλες στικ, περιοδικά για να κοπούν από αυτά εικόνες

Προαιρετικά: **σφραγίδες**

ΟΔΗΓΙΕΣ

Το 1923 πραγματοποιήθηκε η πρώτη έκθεση Μπάουχαους στη Βαϊμάρη. Επρόκειτο για ένα είδος επίδειξης επιδόσεων, όπου στόχος ήταν να παρουσιαστούν τα πρώτα αποτελέσματα της διδασκαλίας στο Μπάουχαους. Προκειμένου να προβάλουν τόσο την έκθεση όσο και την ίδια την ιδέα της Σχολής, οι σπουδαστές του Μπάουχαους σχεδίασαν αφίσες και καρτ ποστάλ στις οποίες παρουσίαζαν τη Σχολή τους. Σε αυτή την ενότητα, οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν, με βάση τις αφίσες και τις καρτ ποστάλ του 1923, την τέχνη της αφίσας, τη γραφιστική στη διαφήμιση και την τυπογραφία στο πλαίσιο του Μπάουχαους. Στο επόμενο βήμα, θα σχεδιάσουν δικές τους καρτ ποστάλ και αφίσες για να παρουσιάσουν και να προβάλουν το σχολείο τους ή μια συγκεκριμένη σχολική εκδήλωση.

Βήμα 1: Σε αυτό το βήμα θα γίνει μια σύντομη παρουσίαση με θέμα το ιστορικό της έκθεσης στη Βαϊμάρη. Οι συμμετέχοντες θα κοιτάξουν τα σχέδια σπουδαστών και Δασκάλων για τις αφίσες και τις καρτ ποστάλ και θα τα συγκρίνουν ως προς την τυπογραφική τους εμφάνιση, την τεχνική και την παρουσίασή τους. Η αφίσα το Γιόσοτ Σμιτ ξεχωρίζει για την εκφραστικότητά της. Ποια χρώματα και σχήματα έχει χρησιμοποιήσει και συνδυάσει ο Σμιτ; Τι καθιστά το σχέδιο τόσο δυνατό;

Βήμα 2: Στο βήμα αυτό, οι συμμετέχοντες θα σχεδιάσουν τις δικές τους καρτ ποστάλ και / ή αφίσες. Πώς θα παρουσίαζαν το σχολείο τους; Υπάρχει κάποια συγκεκριμένη σχολική εκδήλωση – μια επέτειος, μια θεατρική παράσταση, μια μουσική συναυλία ή μι αθλητική διοργάνωση– που θα ήθελαν να προβάλουν;

Βήμα 3: Αρχικά θα συγκεντρωθούν οι απαραίτητες πληροφορίες (ημερομηνία, χώρος, είδος εκδήλωσης κ.λπ.) και θα επιλεγεί μία ή και περισσότερες τεχνικές (κολάζ, σχέδιο). Ποια χρώματα, σχήματα και μοτίβα θα δημιουργούσαν μια ταιριαστή εντύπωση για την εκδήλωση; Ποια χρώματα ενδείκνυνται για να μεταδώσουν τα επιθυμητά συναισθήματα; Πώς μπορούν να συνδυαστούν τα τυπογραφικά στοιχεία και τα μοτίβα, ώστε οι πληροφορίες να είναι κατανοητές και εύληπτες;

Βήμα 4: Οι έτοιμες αφίσες και καρτ ποστάλ θα αναρτηθούν στον τοίχο ή στον πίνακα και οι συμμετέχοντες θα τις παρατηρήσουν. Υπάρχουν ομοιότητες; Ποια

σχέδια αρέσουν περισσότερο στους συμμετέχοντες; Μπορούν να αναπαραχθούν και να χρησιμοποιηθούν για την προβολή της εκδήλωσης;

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Ο αρχιτέκτονας Βάλτερ Γκρόπιους ίδρυσε το 1919 τη Σχολή Μπάουχαους με την αξίωση να συνενώσει την τέχνη με τις εφαρμοσμένες τέχνες. Στόχος της σχολής ήταν να εκπαιδεύσει έναν νέο τύπο καλλιτέχνη, που θα συνδύαζε στο πεδίο του βιομηχανικού σχεδίου και της αρχιτεκτονικής προϊόντα κατάλληλα για τη βιομηχανική μαζική παραγωγή. Η Σχολή προέβαλλε την ιδέα να διαμορφώσει διαδικασίες της ζωής και, κατ' επέκταση, την κοινωνία συνολικά, εστιάζοντας στη δημιουργία καθολικών έργων τέχνης μέσα από την ομαδική εργασία στο πλαίσιο μιας κοινότητας. Ταυτόχρονα, καθοριστικές συνιστώσες του παιδαγωγικού προσανατολισμού ήταν η διεπιστημονική προσέγγιση και ο πειραματισμός.

Η τυπογραφία διαδραμάτιζε αρχικά στη Σχολή Μπάουχαους της Βαϊμάρης έναν υποδεέστερο ρόλο, παρόλο που στο μάθημα με τίτλο «Θεωρία της τυπογραφίας» πειραματίζονταν ήδη με γεωμετρικά κατασκευασμένες γραμματοσειρές. Η θέση της τυπογραφίας στο πρόγραμμα διδασκαλίας του Μπάουχαους άλλαξε μόλις το 1923, όταν ως διάδοχος του Γιοχάννες Ίπτεν διορίστηκε ο Λάζλο Μοχόλυ-Νάγκυ, αναλαμβάνοντας τη διεύθυνση του προκαταρκτικού κύκλου. Για την Έκθεση Μπάουχαους του 1923, ιδρύθηκε ένα «εργαστήριο διαφήμισης» υπό τη διεύθυνση του Βασίλι Καντίνσκι, όπου άρχισε μια έντονη ενασχόληση με την τυπογραφία, η οποία αργότερα αποτέλεσε σημαντικό μέρος του προγράμματος σπουδών της Σχολής.

Τον Ιούνιο του 1922 η κυβέρνηση της Θουριγγίας πίεσε τους εκπροσώπους της Σχολής να εκθέσουν την ως τότε δουλειά που είχε γίνει στο Μπάουχαους σε μια διοργάνωση που έμοιαζε με επίδειξη επιδόσεων. Ναι μεν η ίδια η Σχολή θεωρούσε τη στιγμή πρόωγη, ωστόσο ο Βάλτερ Γκρόπιους έστρεψε όλες τις δυνάμεις της Σχολής προς το στόχο αυτής της πρώτης έκθεσης: στα εργαστήρια έπρεπε να δουλεύουν περισσότερες ώρες απ' ό,τι συνήθως και δεν έγιναν δεκτοί νέοι φοιτητές για το θερινό εξάμηνο. Ταυτόχρονα, το συμβούλιο των Δασκάλων αποφάσισε να παρουσιάσει, με αφορμή την έκθεση, μια πλήρως εξοπλισμένη πρότυπη κατοικία. Ο Γκέοργκ Μούχε κέρδισε το διαγωνισμό με το σχέδιό του για το «Σπίτι στο Χορν», το οποίο ανέλαβε να κτίσει το αρχιτεκτονικό γραφείο του Γκρόπιους, ενώ ο εξοπλισμός του ήταν αποτέλεσμα της σύμπραξης όλων των εργαστηρίων του Μπάουχαους. Το Σπίτι στο Χορν ήταν το πρώτο υλοποιημένο παράδειγμα του νέου τύπου κατοικίας στη Γερμανία.

Στο προοίμιο της έκθεσης, που διήρκεσε από τις 15 Αυγούστου ως τις 30 Σεπτεμβρίου του 1923, διοργανώθηκε η *Εβδομάδα του Μπάουχαους*, που βρήκε μεγάλη απήχηση στο κοινό και στον Τύπο. Ο Γκρόπιους άνοιξε την έκθεση με τη διάλεξή του που έφερε τον τίτλο *Τέχνη και τεχνολογία – μια νέα ενότητα*. Ακολούθησαν διαλέξεις του Καντίνσκι για τη «Συνθετική τέχνη» και του Ολλανδού αρχιτέκτονα Ουντ περί της εξέλιξης της μοντέρνας οικοδομικής τέχνης των Κάτω Χωρών. Στην έκθεση αυτή έκαναν πρεμιέρα τα *Μαρίενλιντερ* του Πάουλ Χίντεμιτ και παρουσιάστηκαν έργα των Μπουσόνι, Κρένεκ και Στραβίνσκι. Το *Μηχανικό Μπαλέτο* του Κουρτ Σμιτ και οι *Αντανακλώμενες Συνθέσεις Χρωματιστού Φωτός* του Χίρσφελντ-Μακ παρουσιάστηκαν από σπουδαστές του Μπάουχαους. Κορύφωση των εκδηλώσεων αυτών αποτέλεσε το *Τριαδικό Μπαλέτο* του Όσκαρ Σλέμμερ. Επίσης, έργα των Δασκάλων και των σπουδαστών παρουσιάστηκαν στο Μουσείο της Βαϊμάρης όπως και στα

κτίρια της Σχολής, ενώ ανοιχτό στους επισκέπτες της έκθεσης ήταν και το διευθυντικό γραφείο του Γκρόπιους με τη νέα του διαρρύθμιση.

Την έκθεση συνόδευσε η έκδοση του Μανιφέστου με τίτλο *ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΣ ΣΤΗ ΒΑΪΜΑΡΗ 1919-1923*, σε 2.600 αντίτυπα, 2.000 στα γερμανικά, 300 στα αγγλικά και 300 στα ρωσικά. Την έκδοση είχε σχεδιάσει ο Χέρμπερτ Μπάγιερ.

Στο πλαίσιο της Έκθεσης Μπάουχαους, ο Γκρόπιους σχεδίασε επίσης μια Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής, μέσω της οποίας ήθελε να προβάλει τη γραμμή μιας λειτουργικής και δυναμικής αρχιτεκτονικής. Επρόκειτο για την πρώτη παρουσίαση μοντέρνας αρχιτεκτονικής τη δεκαετία του 1920.

Η έκθεση και οι εορτασμοί έτυχαν ενθουσιώδους υποδοχής από το κοινό και τον Τύπο. Παρ' όλα αυτά, η Σχολή Μπάουχαους δεν έμελλε να παραμείνει στη Βαϊμάρη. Την περίοδο της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, οι καθηγητές, οι φοιτητές και οι θαυμαστές του Μπάουχαους θεωρούνταν «αριστεροί» και «διεθνιστές». Οι δεξιές πολιτικές παρατάξεις απέρριψαν εξ αρχής το Μπάουχαους. Όταν, τον Φεβρουάριο του 1924, άλλαξαν οι συσχετισμοί δυνάμεων στην πολιτική μετά τις εκλογές στο ομόσπονδο κρατίδιο της Θουριγγίας, η κυβέρνηση του κρατιδίου προέβη σε περικοπές των κονδυλίων του Μπάουχαους κατά 50%. Λόγω των οικονομικών και πολιτικών πιέσεων που ασκούσε στη Σχολή η κυβέρνηση της Θουριγγίας, το συμβούλιο των Δασκάλων αποφάσισε το 1925 τη μεταφορά του Μπάουχαους στο Ντέσσαου.

ΕΙΚΟΝΕΣ, ΒΙΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΒΙΒΛΙΑ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Droste, Magdalena, *Bauhaus : 1919 – 1933*, Bauhaus-Archiv, ISBN: 3822876011, εκδόσεις Taschen, 256 σελ., έτος έκδοσης: 1998

(η αφίσα του Γιόοστ Σμιτ στη σελίδα 107)

<https://athen.bibliothek.goethe.de/cgi-bin/koha/opacdetail.pl?biblionumber=1090>

Πληροφορίες για τις καρτ ποστάλ:

<https://de.wikipedia.org/wiki/Bauhaus-Karten>

Φωτογραφίες διάφορων καρτ ποστάλ:

<http://www.ak190x.de/teuerstenAnsichtskarten.htm>

Πληροφορίες για το σχέδιο του Γιόοστ Σμιτ:

<https://www.bauhaus100.de/das-bauhaus/werke/graphische-druckerei/plakatzur-bauhaus-ausstellung-in-weimar-1923/>

Αυτό το εργασία χορηγείται με άδεια [Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).